

STAB
Utredare
Anton MälbergBARN- OCH
GRUNDSKOLENÄMNDEN
2025-03-19

Rättelse av beslut om bidrag i form av kvalitetspeng grundskola läsåret 2019/2020

Förslag till beslut

Barn- och grundskolenämnden har, genom att den kommunala skolan har återbetalat kvalitetspengen och tillskrivit de fristående huvudmännen som erhöll kvalitetspengen (vilket enligt uppgift ska medföra viss återbetalning) rättat verkställigheten av beslut om kvalitetspeng så långt det är möjligt.

Sammanfattning

Barn- och grundskolenämnden i Täby kommun beslutade den 16 september 2020, § 68, att införa en kvalitetspeng i grundskolan från och med läsåret 2019/2020. Beslutet överklagades och prövades slutligt av Högsta förvaltningsdomstolen som i dom den 12 september 2024 (mål nr 5519-22) meddelade att kommunens beslut strider mot 2 kap. 8 b § skollagen (2010:800). Kommunen ska därmed se till att verkställigheten rättas i den utsträckning det är möjligt.

Kvalitetspeng utbetalades 2019/20 till en kommunal och fyra enskilda huvudmän. Den kommunala huvudmannen har återbetalat kvalitetspengen. De enskilda huvudmännen har i en skrivelse ombetts att återbetala kvalitetspengen. De har dock ingen skyldighet att göra det. Den 3 mars hade ingen återbetalning av kvalitetspengen inkommit till kommunen från enskild huvudman som tilldelats kvalitetspeng.

Ärendet

Barn- och grundskolenämnden i Täby kommun beslutade den 16 september 2020, § 68, att införa en kvalitetspeng i grundskolan från och med läsåret 2019/2020. Beslutet grundade sig i ett uppdrag i "Den politiska inriktningen för Täby kommun under mandatperioden 2019-2022" och syftade till att motivera huvudmän att utveckla utbildningens kvalitet och därmed höja andel elever som går ut årskurs 9 med godkänt betyg i alla ämnen. Kvalitetspengen fördelades per elever folkbokförda i Täby kommun till skolor i Täby kommun och fristående skolor utanför Täby kommun som uppnått fastställda indikatorvärden.

Beslutet överklagades av en grupp kommunmedlemmar i en laglighetsprövning vilket kan leda till att ett beslut upphävs om det bland annat bedöms strida mot lag. Beslutet om införande av kvalitetspeng prövades slutligt av Högsta förvaltningsdomstolen som i dom den 12 september 2024 (mål nr 5519-22) meddelade att kommunens beslut strider mot 2 kap. 8 b § skollagen (2010:800). Detta medförde att Täby kommuns beslut om införande av kvalitetspeng slutligt upphävdes.

Beslutet om kvalitetspeng har verkställts på så sätt att fem huvudmän för grundskola, som uppfyllde för bidraget fastställda kriterier, tilldelades kvalitetspeng läsåret 2019/2020. Av huvudmännen var fyra enskilda huvudmän och en var Täby kommun. Utbetalningarna gjordes i december 2020 om totalt 1 241 228 kr. Vid den tidpunkten hade första domstolsinstans, förvaltningsrätten, ännu inte meddelat sin dom. Täby kommuns beslut upphävdes genom förvaltningsrättens dom som meddelades den 27 augusti 2021. Bortsett från de utbetalningar som gjordes under 2020 har beslutet om kvalitetspeng inte verkställts efter att förvaltningsrätten meddelat sin dom.

Enligt 13 kap. 15 § kommunallagen (2017:725) gäller att om ett beslut har upphävts genom ett avgörande som fått laga kraft och om beslutet redan har verkställts, ska det organ som har fattat beslutet se till att verkställigheten av det rättas i den utsträckning som det är möjligt. Ett beslut om rättelse ska meddelas utan oskäligt dröjsmål.

I förarbetena till den nu gällande kommunallagen anges bland annat följande beträffande bestämmelsen om rättelse av verkställighet. Det beslutande organet ska med alla tillgängliga medel se till att rätta verkställigheten av det upphävda beslutet. Organet är dock inte skyldigt att åstadkomma en fullständig återgång i en situation där detta inte längre är möjligt. I äldre förarbeten anges bland annat

att om verkställigheten exempelvis bestått i en utbetalning kan återkrav vara uteslutet på civilrättsliga grunder.

Kvalitetspengen som tilldelades till en kommunal grundskola om 246 244 kr har återbetalats.

Verkställigheten i förhållande till de fyra fristående huvudmännen består i en utbetalning där kommunen inte har någon rättslig möjlighet att återkräva kvalitetspengen. Täby kommun har således inte något juridiskt verktyg för att kräva tillbaka de utbetalade medlen. I viss doktrin anförs att det i kommunens skyldighet att tillse rättelse i en sådan situation kan sägas ligga att om t.ex. ett bidrag har betalats ut utan någon rättslig möjlighet att återkräva bidraget så behöver kommunen försöka förmå en frivillig återbetalning.

För att så långt som möjligt försöka rätta verkställigheten av beslutet har därför de fristående huvudmännen i en skrivelse daterad den 28 november 2024 ombetts att återbetala erhållet bidrag i form av kvalitetspeng grundskola läsåret 2019/2020 till Täby kommun. Av skrivelsen framgår också att huvudmännen inte har någon skyldighet att återbetala kvalitetspengen.

Nedan redovisas utbetalat belopp uppdelat på de enskilda huvudmännen samt respektive huvudmans svar på skrivelsen.

- Byängsskolan AB (dnr BGN 2020/221-04)

Utbetalat belopp: 247 848 kr

Huvudmannen har uppgivit att den kommer att återbetala kvalitetspengen.

- Internationella Engelska Skolan i Sverige AB (dnr BGN 2020/222-04)

Utbetalat belopp: 378 956 kr

Huvudmannen har uppgivit: ”Som vi tidigare sagt ställer vi oss principiellt positiva till att bidra till rättelse av beslut där så är möjligt. Vi ser därför fram emot beslut i just den här frågan fattat av barn- och grundskolenämnden.”

- Spirande lärande i Täby AB (dnr BGN 2020/223-04)

Utbetalat belopp: 126 917 kr

Huvudmannen har svarat att den inte avser att återbetala kvalitetspengen och bland annat angivit följande: "De pengar som utbetalades i december

2020 är redan förbrukade i enlighet med vårt arbete för att upprätthålla och förbättra kvaliteten på vår verksamhet, vilket var syftet med bidraget."

- Täby friskola AB (dnr BGN 2020/224-04)

Utbetalat belopp: 241 263 kr

Huvudmannen har uppgivit följande i sitt svar: "Huvudmannen för Täby Friskola har mottagit brevet och svarar härmed att vi tagit del av informationen gällande rättelse av kvalitetspeng."

Som ovan framgår hanterar de fristående huvudmännen skrivelsen på olika sätt. Ingen av de fristående skolorna har per den 3 mars gjort en återbetalning. Täby kommun har ingen möjlighet att kräva återbetalning, men kommer att följa upp skrivelserna från skolorna för att se om någon faktiskt gör en återbetalning vilket kan rapporteras till nämnden i ett informationsärende vid barn- och grundskolenämnden sammanträde i september. Någon ytterligare åtgärd kan Täby kommun inte vidta för att tillse rättelse. Täby kommun har därmed rättat verkställigheten av det upphävda beslutet så långt som möjligt.

Ekonomiska överväganden

Ärendet om rättelse föranleder i sig inga kostnader.

Maria Assarsson
Utbildningschef

Henrik Mattisson
Chef stab utbildning

Expedieras

Stabschef Henrik Mattisson